

Natuurlijk aanpassings- vermogen beproefd

Project Dwingelderveld

Volgende maand levert Oosterhuis BV het prestigieuze project Nationaal Park Dwingelderveld op. Het project in Drenthe betreft het ontgraven, herstellen en inrichten van circa 120 hectare landbouwgrond tot natuurgebied met alle bijkomende disciplines. Wat theoretisch in ruim een half jaar flink doorpakken zou kunnen, werd door een langere planning en tal van factoren ruim drie jaar. Oosterhuis BV slaagde dankzij een sterk aanpassingsvermogen.

Bedrijfsleider Adrie Masteling (links) heeft samen met de permanent aanwezige uitvoerder Erwin Been veel - on the go - overleg moeten voeren.

Project:	Natuurgebied Dwingelderveld Drenthe
Looptijd:	januari 2011 tot mei 2014
Opdrachtgever:	Dienst Landelijk Gebied, provincie Drenthe
Controle:	Oranjewoud (tegenwoordig Antea Group)
Uitvoerder:	Oosterhuis BV, Nijeveen
Werkzaamheden:	120 hectare teellaag afgraven 800.000 kuub teellaag aan een geluidswal zetten Waterwerken voor 1,3 miljoen kuub waterberging Fiets- en wandelpaden en parkeerplaatsen aanleggen

Mooi, zo'n groot reclamebord op de aangelegde geluidswal langs de A28 ter hoogte van Motel Spier. In september vorig jaar zou het project klaar moeten zijn. Het werd dit voorjaar, onder meer doordat er aanpassingen nodig waren vanwege het niet tijdig binnen zijn van vergunningen. Het is typerend voor een dergelijk dynamisch en prestigieus project.

Nationaal Park Dwingelderveld behoort met aangrenzende natuurgebieden tot Europa's grootste natte-heide-natuurterreinen. Omdat er 'on the go' nog zaken moeten worden beslist en geregeld, vergde het een groot aanpassingsvermogen. Zoals tijdens ons bezoek het graven van deze watergang om overtollig water af te voeren uit het immense natuurgebied. Die was vooraf niet voorzien, maar werd op aanraden van Oosterhuis toegevoegd. In overleg werd de watergang op het oog natuurlijk meanderend, maar in werkelijkheid met de laser precies op diepte uitgevoerd. Bedrijfsleider Adrie Masteling van Oosterhuis BV in Nijeveen is hier heel helder in. "Als je denkt in 'een hek eromheen' en ongehinderd werken met veel graafmachines en knikdumpers is deze klus in een droge periode theoretisch in een half jaar uit te voeren, maar zo gaat dat niet bij dergelijke projecten. Het gebied moest permanent toegankelijk blijven voor bezoekers. Niet alle plannen waren rond en er werd meedenk- en pioniersvermogen verwacht."

Vakmanschap vereist

Het ontgraven van het voormalige landbouwgebied vereiste een uitgekiende strategie. In droge tijden de natste plekken, rekening houdend met flora en fauna en weersomstandigheden en met een zodanige routing dat zo weinig mogelijk op afgegraven gronden en niet op (definitieve) natuur zou worden gereden. Plus de eis van de opdrachtgever dat de machinisten zelf

1. 120 hectare heel precies op vakmanschap afschrapen op wisselende dieptes was de hoofdopdracht van het project.

2. Oosterhuis heeft deze drie meter brede knikdumpers stil moeten zetten omdat hij geen ontheffing kreeg om ermee op de openbare weg te rijden.

3. 800.000 kuub teellaag is aangrenzend aan het natuurgebied aan een circa zes kilometer lange geluidswal langs de A28 gezet.

4. Het puin dat vrijkwam van de te saneren asfaltweg is ter plekke gebroken en hergebruikt voor aan te leggen paden.

de natuurlijke bodem moesten zoeken, maar absoluut niet door de leemlaag mochten steken. Verder moest elke vorm van beschadiging van bestaand natuurterrein worden geminimaliseerd c.q. vermeden. In het bestek was vastgelegd dat de controlerende partij (Oranjewoud) dit telkens per afgegraven deel controleerde en dit dan pas vrijgaf. De organisatie ging daarbij uit van oude, vooroorlogse kaarten waarop de oude natuurlopen met watergangen, poelen en hoogteverschillen redelijk te zien waren. Niet dus gemiddeld 36 centimeter bouwvoor weg-halen, maar op vakmanschap nauwkeurig 120 hectare afschrapen op wisselende dieptes. Gezien het goede eerste herstel is dit prima gelukt.

Omschakelen

Oosterhuis BV werkt bewust met drie meter brede drieassige knikdumpers op 1050/50R32-banden omdat deze volgens het bedrijf bodemvriendelijker en economisch rendabeler zijn dan rupsdumpers en trekker-dumpercombinaties. Er moest deels over de openbare weg worden gereden, omdat de geluidswal vanwege de natuureisen niet

rechtstreeks door het natuurgebied kon worden bereikt. De brede knikdumpers mochten echter niet op de openbare weg worden gebruikt. "Volgens ons valt deze dumper binnen de wettelijke kaders. We hadden echter geen keus, omdat wel duidelijk was dat we geen ontheffing zouden krijgen en de volgende overtreding als misdrijf zou worden aangemerkt. Toen zijn we noodgedwongen overstapt op trekkers met dumpers", aldus Masteling. De gevolgen zien we aan een zandpad dat dit najaar compleet aan gort is gereden. Los van meer schade in het terrein kostte het ook capaciteit en brandstof. Masteling stelt dat klagen dan niet helpt. "Snel schakelen is dan de vereiste, omdat het door moet. Dat hebben we gedaan."

Vanwege het sterk weersafhankelijke werk is er bij goede omstandigheden flink doorgewerkt. Tot soms wel dertig manschappen waren er op hoogtijdagen in het veld actief, maar Oosterhuis schakelde ook net zo snel terug naar een paar man in natte perioden. Het terrein droogt vanwege een leemlaag maar langzaam op. "In overleg zoeken we oplossingen om dan werkzaamheden te verrichten op plekken waar dat wel

5. Onder deze brug is een waterkering gebouwd voor het getrapd afvoeren van overtollig regenwater.

6. De natuur trok zich weinig van de werkzaamheden aan. Er was meer aandacht nodig voor bezoekers, die niet altijd rekening wilden houden met de werkzaamheden.

7. Het gebied heeft een groot waterbergende functie, getuige deze aangelegde overstort met hoogteregeling plus een extra overstort.

8. De prijs van het gedwongen overschakelen op trekker-dumpercombinaties zien we aan dit pad. Dit moet nog even worden hersteld.

gaat. Het vergt een grote flexibiliteit van onze organisatie in inzetbaarheid van mensen, maar dat wisten we van tevoren”, zegt Masteling. De doelstelling om alle grond voor september 2013 af te graven en te transporteren, is ondanks een heel lastig nat jaar keurig gehaald.

Een paar jaar afwachten moest het bedrijf toen er bezwaar kwam tegen het kappen van 400 eiken langs de te saneren asfaltweg. Toen er afgelopen zomer eindelijk ‘groen’ licht kwam, heeft Oosterhuis de kapklus in één dag geklaard. “Het is dan verstandig even flink door te pakken, om nieuwe bezwaren voor te zijn”, vertelt Masteling. Het puin onder het asfalt zou net als het asfalt moeten worden afgevoerd en er moest gebroken puin komen voor aan te leggen paden. In goed overleg heeft Oosterhuis het voor elkaar gekregen om het vrijkomende puin ter plekke te breken voor hergebruik.

Mensenwerk

Het terrein is continu toegankelijk is geweest, waardoor Oosterhuis steeds te maken heeft gehad met bezoekers. Bij een prestigieus pro-

ject als dit liggen alle bewegingen onder een vergrootglas. “Je ziet dat die bezoekers lang niet altijd oog en begrip hebben voor onze werkzaamheden. Ze nemen gerust afgezette paden er zijn er die naar kansen speuren om werkzaamheden stil te leggen of te verhinderen”, zegt Masteling. Om die reden heeft Oosterhuis een groot gebied een aantal weken continu gesleept om te voorkomen dat vogels daar zouden gaan nestelen. “Het grappige aan dergelijke projecten is dat het niet de natuur zelf is die zich aan je stoort”, zegt Masteling. “Onze machinisten hebben de herten om de graafmachines zien lopen, hebben vogels gehad tot vlakbij het werk, op zoek naar lekkernijen. Het zijn de mensen die het meeste aanpassingsvermogen vragen. Als het dan lukt, heb je des te meer eer van je werk. Wij leveren komende maand samen met onze partners met een goed gevoel een prestigieus Europees project op.”

TEKST: Gert Vreemann

FOTO'S: Vreemann, Oosterhuis